Upleteno s láskou

Jenny Colganová

ARGO

Upleteno s láskou

Jenny Colganová

Upleteno s láskou

Jenny Colganová

argo 2025

Přeložila Magda Pěnčiková

Close Knit

Czech edition © Argo, 2025
Copyright © Jenny Colgan, 2024
Translation © Magda Pěnčiková, 2025
Cover illustration © Gabriela Ryšková, 2025

ISBN 978-80-257-4820-6 (váz.)
ISBN 978-80-257-4897-8 (e-kniha)

„Pletení je jednou z mála věcí v životě, kde chyba nezpůsobí nic zlého.“

Stephanie Pear-McPhee

Poznámka k systému škol ve Skotsku

Ve Skotsku začíná základní škola prvním stupněm P1, kam děti začnou chodit v pěti letech a pokračují až do ročníku P7 (kdy jsou tedy u nás šesťáci, jak jsou dále označování v příběhu, pozn. překl.). Pak nastoupí na střední školu, která začíná ročníkem S1, když je jim dvanáct (a tehdy jsou v „prváku“), a pokračují až do ročníku S6, kdy je jim osmnáct. Hromadně se označují jako „školáci“ a dále jako „prváci, druháci“ atd.

Prolog

Malá obec Carso na samém severu Skotska by dala cokoliv za to, aby se mohla nazývat městem, ale nazvat ji vesnicí by byla přímo urážka.

Mají tu koneckonců střední školu, malinkou (další nejbližší škola je 75 mil daleko v Kinlochbervie, což dosti znesnadňuje randění nebo bitky s ostatními studenty), ale pořád je to škola. Taky je tu ScotNorth Super Mini-Market, a rozhodně to není žádný Coop (ale ani bájné Tesco).

Je to pěkné městečko s dlouhými, nabílenými chalupami s nízkou střechou, pěkně jedna vedle druhé podél dlážděné hlavní cesty. Jsou tu malé hospůdky a krásný starý kostel, který pomalu klesá a noří se do hřbitova, ale všichni to zdvořile přehlížejí.

Severní strana městečka Carso je ohraničena mořem, úplně na severu Skotska, kde se setkávají vody Severního ledového a Atlantického oceánu, čeří se a pění, jako by moře bylo plné vírů a neustále bojovalo s přílivem a odlivem.

Ze břehu je jako tečky v dálce vidět souostroví, zářivé zoubky – Cairn, Inchborn, Larbh a Archland – jako přívěsky na náramku.

Světlo na severním pobřeží je rozptýlené, zlatavé a velkorysé. Při pohledu na moře poznáte, kde se mísí vody oceánů ze západního Atlantiku a východních proudů z Baltského moře a sousedních skandinávských moří. Počasí se rychle a dramaticky mění, přiřítí se na vás odzadu ze severních kopců Skotské vysočiny a nese s sebou mlhu, déšť nebo průzračně mrazivé slunce.

Vlní se tu divoká mořská tráva, dlouhá pláž je zářivě bílá, voda drtivě chladná a nebezpečná, ale dá se tu pádlovat. Ke koupání se hodí spíš čisté říčky, které se vlévají do moře, pokud vám nevadí, že se o vás občas otře pstruh anebo vyrušíte vydru, kterou to ani

v nejmenším nepotěší. Na pobřeží se povalují tuleni a živě si spolu povídají, a taky vám mají co říct, pokud vyrazíte na jejich ryby. Rybolov je hlavním průmyslem městečka, kdysi bylo „hlavním městem sleďů“. Někdy se tu zastaví turisté, kteří jdou skotskou trasu North Coast 500, aby se podívali na konec světa. Na pláních se do dálky táhnou farmy s dobytkem.

Vzduch a voda jsou čisté, lidé přátelští a semknutí, a místní považují městečko za nejlepší, nejbezpečnější a nejpřátelštější místo na světě, hlavně pro rodiny (pokud vám nevadí občasné deštivé dny, ale proč by měly, když můžete sledovat líně kroužící poštolky, po pláži se procházejí volavky a jehňata, která skáčou přes kaluže, a přitom stačí mít bundu a čepici).

Občas přijede pojízdná knihovna, někdy tu přistane malé letadlo, které míří ještě dál na severní ostrovy, anebo vás odnese do Glasgow, kde si můžete užít městskou atmosféru a propojit se se zbytkem světa. Je to zvláštní a jedinečný kousek země, kde žije víc zvířat než lidí, a i když možná není pro každého, jsou lidé, kteří se tu cítí svobodni. Tady se nejezdí traktorem po silnici rychle, když se můžete kochat pohledem na podsadité krávy skotského náhorního skotu s jemňoučkou srstí, přesýpající se duny na písečných plážích a spoustu hradů schovaných v zátokách. Všude jsou pozůstatky minulých staletí s jejich králi, kmeny, bitvami a opevněními z dob, kdy se tato drsná krajina utápěla v krvi. Dnes je to mírumilovné místo a dorazí sem i balíčky z Amazonu. A hodně lidí tu stráví celý život, aniž by dojeli dál než do Glasgow. Proč by to taky dělali?

*

Toho dne šla Gertie Mooneyová pěšky domů podél pobřeží a jako obvykle měla hlavu v oblacích.

Gertie Mooneyová s hlavou v oblacích nebylo nic neobvyklého. Věděli to o ní všichni, její máma Jean, učitelé i její šéf pan

Wainwright ze supermarketu ScotNorth, kterého se Gertie bála, hlavně když se zrovna vyloupla ze svého denního snění, protože byl nevrlý. Vlastně na ni nebyl nevlídný, jen jí občas vyhuboval, že je duchem nepřítomná. Pan Wainwright organizoval docela zábavné běžecké závody pro charitu.

Gertiina míra tolerance vůči mužské nevrlosti byl velmi nízká. Vychovaly ji víceméně pouze ženy. Žila s Jean a svou babičkou Elspeth v jedné z malých nabílených chalup na pobřeží, které vypadají tak malinké, že byste do nich nastěhovali tak možná hobity. Dnes snila o novém bytě, protože u nich doma bylo všude plno vlny. Nebyl to totiž pouze domov její rodiny, sídlil zde také místní pletací klub, což byla skupinka žen obávaných i obdivovaných pro své dovednosti s pletacími jehlicemi velikosti 9 milimetrů a angorskou vlnou a pronikavý pohled úkosem.

Jean a Elspeth pro ni byly vším, její otec se odstěhoval, když byla ještě miminko, kamsi daleko ke své druhé rodině, jejíž existence způsobila Jean šok, a ani trochu se o tom nemínila bavit. A pletací kroužek pomáhal Gertie od prvních krůčků (celá ve žlutém oblečení upleteném dvojčaty Tarou a Carou, která milovala žlutou) přes první školní uniformu (kousavé pletené svetry Gertie zuřivě nesnášela, ale její námitky se setkaly jen s nesouhlasným vysvětlením, ať se nepředvádí) až po první jízdu na kole pod vedením silných paží tetičky Marian.

Ale už toho bylo moc. Od pandemie se vlna rozhodla pro plíživý útok. Jean ji ukládala, jako by to byl toaletní papír, a ne tolik žádaná příze Black Isle, a v Gertiině maličkém pokoji se hromadila jako měkká výčitka.

Dnes snila o tom, že bude mít vlastní byt. Takže. *Do městečka se přistěhuje hezký milionář a rozhodne se postavit… luxusní penthouse na zdejším chladném a divokém pobřeží. To se může stát. A ten nejhezčí úplně nahoře s velikou vanou, tam se nastěhuje, a bude tam tak sám, přestože si sem přišel ode všeho odpočinout, a pak řekne, drahá Gertrudo…*

Gertie si povzdechla. Nenáviděla své jméno, vůbec nebylo sexy ani romantické. Bylo to jméno, které ji předurčovalo k tomu, aby si nikdy nikoho nenašla, jak si často stěžovala Jean. Ta si myslela, že je to jméno úžasně exotické, protože ona sama byla celý svůj život jen Jean, taková nuda, a k svérázné Gertie se hodí, ale ta se nasupila a řekla: „A to jméno vlastně mělo znamenat co?" A Jean rychle odpověděla „Nic." Dům byl totiž opravdu moc malý, než abyste se v něm hádaly, když to opravdu nebylo nutné.

Gertie zahnula do jejich ulice, stmívalo se, v malých okénkách se rozsvěcela světla. Je to hezké, říkala si. A jak to tu muselo vypadat kdysi… přivřela oči, aby zmizely popelnice na kolečkách a všechna auta… a už byla ve snu, v němž současný svět zmizel, a ona byla tam, kde pohlední rybáři chodí za pletařkami, aby jim pomohly spravit sítě…

V létě seděly venku a pletly za dlouhých, světlých nocí, kdy bylo dost vidět až do půlnoci, a když byli muži doma, přidali se k nim, opravovali lodní plachty, povídali si a vzájemně se špičkovali, pili čaj z velkých hrnků, občas s panákem whisky, sledovali moře hned za zahradami, čerstvý větřík si pohrával se zástěrami, a vtom přichází mladý, hezký Iain, představovala si Gertie, má na sobě skotskou košili s rozhalenkou… A zase flirtuje s… tak jaké pěkné jméno to bude. Rosamunda? Ne. Těch na Skotské vysočině moc nebývalo. Třeba Maggie, dcera koňáka. Hezká Maggie. Směje se na něj se zakloněnou hlavou, dělí se o kus sýra a možná si v duchu říkají, že by se večer – nebo možná celý život – dal strávit hůř než tady v chalupách u pobřeží, pletením na zahradě, mezi dýmem z fajfek a tónem houslí, na které někdo začal hrát, protože s muzikou se vždycky plete líp, že?

Volavky vzlétly nad zátoku, Gertie je skoro vidí, jak tančí a krouží v podvečerním oparu, ve vzduchu voní čerstvá tráva, slyší smích a cvakání jehlic a pohledný Iain právě chytil Maggie ve lněných šatech, přes které má uvázanou naželenou zástěru, kolem útlého pasu a roztočí ji kolem dokola, některé starší dámy zvednou zrak, protože je prostě krásný

večer, ptáci se vracejí, vlaštovky a vrabci jim přelétají nad hlavami, voda se jen hemží rybami, klidně byste po jejich hřbetech mohli přejít až na Newfoundland, a než se změní počasí, budou Maggie a Iain v kostele, Maggie bude mít ve vlasech zapletené letní růže…

Gertie se přistihla při myšlence, jak těžký tehdy musel být život, a vskutku asi byl, jenže o nás si lidé taky jednou řeknou: „To muselo být šílené, ve 20. letech 21. století trvalo lidem celý den, než se dostali do Austrálie, a taky umírali při autonehodách!"

A možná, říkala si Gertie, když přicházela ke dveřím domku, které vedly přímo na ulici, bylo snazší narazit v sedmnácti na někoho milého jen tak na ulici, a prostě se rozhodnout pro svatbu a vydržet. Všude se najdou těžkosti, ale ve srovnání s nekonečným zamilováváním, příšernými online aplikacemi, Instagramem a moderním randěním… Gertie si často říkala, že je lepší umřít vyčerpáním u porodu než se párat se současným seznamovacím peklem. V minulosti jste si taky mohli koupit dům, který nestál bambilion liber, a mohli jste v něm žít, ne jako dnes – zaplatit celé jmění za něco, co ani není pěkné, a pak přijet jednou za rok na dva týdny, stěžovat si na počasí a divit se, že je místní nevidí moc rádi.

A beztak, přemýšlela Gertie, stále v jiném čase na tomtéž místě, tehdy byl vzduch čistší a roční období se chovala normálně, lidi jedli dobré, čerstvé jídlo z vlastní země, nikdy ani neslyšeli o Instagramu, celebritách, a taky se třeba nikdy neviděli v zrcadle. A měli rčení, které se nám zachovalo dodnes: „Èist ri gaoth nam beann gus an traogh na h-uisgeachan", což znamená „Naslouchej větru v kopcích, dokud voda neopadne", což znamená „I tohle přejde" nebo taky „Všechno je, jak má být".

ČÁST PRVNÍ

První kapitola

„Všechno je, jak má být," řekla Jean Mooneyová, zatímco Gertie s hlavou stále ještě plnou horalů z dávných dob prošla nízkými vstupními dveřmi, šla nahoru do pokoje, aby se převlékla ze své pracovní uniformy, a narazila na třicet dva balíčků melírovaného mohéru různých barev.

„Mami!" zavyla Gertie zuřivě. „To si mám na té vlně ustlat?" Chalupa měla přední pokoj s velkým krbem – místnost velká nebyla, a podlaha se navíc svažovala, ale krb byl lemovaný velkými trámy, které kdysi někdo přinesl z loděnice. Před pár lety uvažovaly, že by nechaly do domu zavést plyn, ale úsilí se někam vytratilo, a Gertie byla ráda. Pohled do tančících plamenů stál za to.

„To zní skvěle!" houkla zpět Jean.

„Ty tu vlnu normálně syslíš."

Jean si odfrkla. „Jen jsem opatrná. Vlna je čím dál dražší."

Podívala se z okna do krajiny, kde se vesele pásly ovce na loukách, které po pár týdnech dešťů získaly zářivě smaragdovou barvu.

„I když přísahám, že nedokážu říct proč, když vlna pochází právě odsud."

„Budeš obchodovat s vlnou?"

„Vůbec nevím, co tím myslíš?"

„Jestli ji budeš prodávat do obchodu, až se cena zvýší."

Mezi Jean a majitelkou obchodu s vlnou panovala legendární řevnivost, jejíž původ se ztrácel v temnotách věků.

„Stále nevím, o čem mluvíš."

Gertie se na ni vzpurně koukla, zavřela dveře svého pokoje a šla do přízemí.

„Řekla bych, že se mě snažíš zbavit. A ještě z toho pěkně profitovat."

„Že bych chtěla, aby mé jediné milované dítě opustilo hnízdo, roztáhlo křídla a podívalo se do světa, za hranice malinkého městečka? To je směšné," řekla Jean a obrátila se k vařící konvici.

„Hm," zabručela Gertie zamračeně a mračila se dál, když zazvonil zvonek a první pletařky vešly do malé předsíně, vyzdobené školními fotkami Gertie od nejútlejšího věku, s tmavými kudrnatými vlasy svázanými vlnou do culíku či spletenými do copů.

„Ahoj Gertie," řekla Cara (nebo Tara, těžko říct, zvlášť když měly stejné skotské pletené barety). Cara a Tara byly dvojčata, vzájemně se nenáviděly, ale i přes celoživotní nepřátelství se rozhodly trávit spolu obrovské množství času, vlastně většinu večerů. Obě pracovaly na místní radnici a také pomáhaly v místním kostele, kde si neustále stěžovaly pastorovi jedna na druhou, a ten považoval za formu pokání a svaté trpělivosti, že to dokáže vydržet, takže byli vlastně všichni spokojení. Dvojčata pletla spoustu jasně žlutých baretů pro „děti Afriky", ale nikdo si nikdy netroufl jim vysvětlit, že vlněné čepečky asi nebudou hlavní prioritou afrického kontinentu. A pokud byly smutné, že nemají vlastní děti, pro které by mohly plést, nikdy se o tom nezmínily.

„Tak copak se ti dneska honí makovicí?"

Byly přesvědčené, že Gertiiny sklony ke snění jsou známkou vysoké inteligence spíše než překážkou úspěchu u zkoušek, jak tomu ve skutečnosti bylo. Gertie ani moc nevadilo, že pracuje ve ScotNorth, práce nebyla těžká, lidé byli milí a ona měla dost času, aby se toulala v myšlenkách.

„No, většinou jak si vyrobit hnízdo v té místnosti, co bývala mým pokojem," zavrčela Gertie.

Hned za nimi přišla Marian. Byla příšerná pletařka, měla obrovské ruce a taky se teprve nedávno naučila nanášet si make-up, protože velkou část svého života strávila na rybářských člunech,